

ตักบาตรขนมครก หนึ่งเดียวในโลก

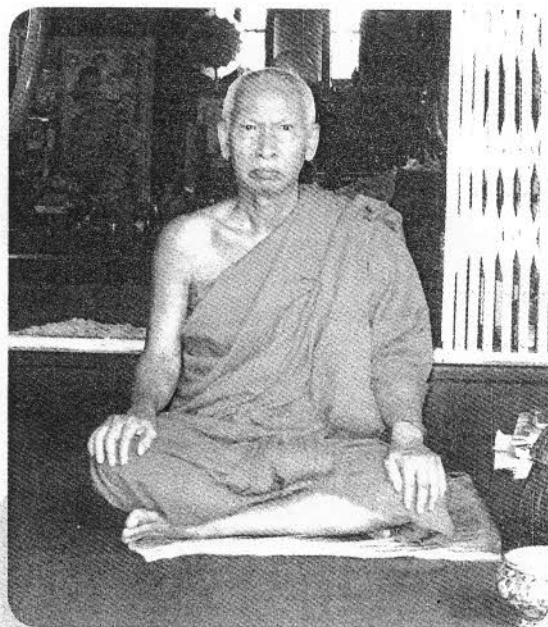
ก่อนหน้านี้ “ประชาคมท้องถิ่น” เคยนำเสนอประเพณีตักบาตรน้ำผึ้ง ที่จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งเป็นประเพณีเก่าแก่ที่มีมาแต่โบราณกาล ทั้งยังมีเรื่องเล่า ที่มาที่ไปน่าสนใจอีกด้วย ส่วนในฉบับนี้ “ประชาคมท้องถิ่น” ได้ไปพบกับประเพณีการตักบาตรด้วยเครื่องบริโภคอีกอย่างที่น่าสนใจไม่แพ้กัน จึงอยากนำมาบอกเล่าสู่กันฟังอีกครั้ง

และการตักบาตรที่กำลังจะกล่าวต่อไปนี้ เป็นการทำบุญ “ตักบาตรขนมครก” ที่วัดแก่นจันทร์เจริญ ตำบลบางพรม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม อันเป็นประเพณีเก่าแก่กว่า 100 ปี ที่ทางวัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรสงคราม ได้ร่วมกันฟื้นฟูและจัดประเพณีนี้ขึ้นติดต่อกันมาหลายปี โดยพระครูวิมลสมุทรกิจ เจ้าอาวาสวัดแก่นจันทร์เจริญ เล่าว่า การตักบาตรขนมครกนี้ มีที่มาจากหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า ในธรรมบทภาคที่ 2 เรื่อง “โกสิยะเศรษฐีผู้มีจิตตระหนี่ถี่เหนียว”

โดยมีใจความว่า พระพุทธองค์ทรงต้องการสั่งสอนเศรษฐีคนหนึ่ง ซึ่งมีฐานะร่ำรวยแต่กลับมีนิสัยตระหนี่ถี่เหนียว เช่น วันหนึ่งเศรษฐีเห็นยาจากคนหนึ่งกำลังกินขนมครก จึงเกิดความอยากจะกินบ้าง แต่ด้วยความที่เป็นคนตระหนี่ถี่เหนียวจึงยอมอดกลั้นความอยากกินนั้นไว้ เพราะเกรงว่าการซื้อหรือทำขนมกินจะเป็นการสิ้นเปลืองเงินทอง ครั้นเมื่อภรรยาทราบว่าสามีอยากกินขนมครก จึงแอบทำขนมครกโดยไม่ให้ใครรู้ เพื่อจะได้ให้สามีกินเพียงคนเดียว ต่อมาเมื่อพระพุทธเจ้าทราบเรื่อง จึงตรัสให้พระโมคคัลลานะเดินทางไปบอกรมสั่งสอนเศรษฐีผู้นี้ ด้วยการแสดงพระธรรมของพระรัตนตรัยทั้งสามพร้อมแสดงผลทาน ซึ่งเมื่อเศรษฐีได้ฟังก็มีจิตเลื่อมใสขึ้นมาทันที และตั้งแต่นั้นเศรษฐีคนนี้ก็เปลี่ยนนิสัยกลายเป็นคนที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อทุกคน และหมั่นทำบุญให้ทานเป็นกิจวัตร

สำหรับประเพณีทำบุญตักบาตรชนมครกที่วัดแก่นจันทร์เจริญแห่งนี้ พระครูสมุทรสุตกิจ หรือหลวงปู่โห้ เจ้าอาวาสรูปแรกเป็นผู้ริเริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2473 เพื่อให้ประเพณีดังกล่าวสอดคล้องกับเทศน์คำสอนในธรรมบท ภาคที่ 2 ของพระพุทธเจ้า อีกทั้งสมัยก่อนชาวบ้านส่วนใหญ่มีฐานะค่อนข้างยากจนการทำบุญตักบาตรพระสงฆ์จึงมีแต่อาหารคาวประเภทปลาและพืชผัก ที่พอจะหาได้ในพื้นที่ตามอัตภาพโดยไม่ต้องซื้อ ส่วนชนมหวานก็ไม่ค่อยจะมีใครถวาย จะมีก็แต่ชนมครก เพราะทำง่ายและวัตถุดิบก็มีอยู่ในบ้านแล้วเป็นส่วนใหญ่ เช่น แป้งข้าวเจ้า มะพร้าว และน้ำตาล นอกจากนี้ยังมีสิ่งที่มีถวายพระคู่กันกับชนมครก คือ น้ำตาลทราย เพื่อให้ลูกศิษย์วัดนำไปทำดองเมถวายพระอีกด้วย

การตักบาตรชนมครกจะทำการกันเพียงแค่ปีละครั้ง คือในวันขึ้น 8 ค่ำ เดือน 10 โดยชาวบ้านท้องถิ่นและละแวกใกล้เคียงจะรวมตัวกันมาออกรั้วที่บริเวณลานวัดแต่เช้าตรู่ เพื่อทำชนมครกขายให้กับผู้ที่มาทำบุญจนถึงเวลาพระฉันเพล ซึ่งเงินที่ได้จากการขายชนมครกชาวบ้านจะถวายให้กับทางวัด เพื่อนำไปพัฒนาวัดต่อไป ส่วนชนมครกและน้ำตาลทรายจำนวนมากที่ได้จากการทำบุญตักบาตรของชาวบ้าน ที่เหลือจากพระฉันแล้ว ส่วนหนึ่งทางวัดจะแจกจ่ายให้ชาวบ้านที่มาร่วมบุญนำกลับบ้านแจกลูกหลานกิน และอีกส่วนหนึ่งก็นำไปถวายวัดใกล้เคียง

ปัจจุบันประเพณีตักบาตรชนมครกของวัดแก่นจันทร์เจริญ นอกจากจะมีการทำบุญตักบาตรแล้ว ยังมีพิธีถวายสังฆทานชนมครกแด่พระสงฆ์พร้อมกัน มีการประกวดทำชนมครกแบบย้อนอดีต และการทำชนมครกแบบสมัยใหม่ที่มีการตกแต่งหน้าตาให้น่ารับประทานยิ่งขึ้น รวมถึงการแข่งขันกินชนมครกด้วย ซึ่งใครที่สนใจร่วมประเพณีตักบาตรชนมครก ในปีนี้ทางวัดแก่นจันทร์เจริญจะมีการจัดงานขึ้นในวันที่ 16 กันยายน โดยสามารถติดต่อสอบถามได้ที่ พระครูวิมลสมุทฺธกิจ เจ้าอาวาสวัดแก่นจันทร์เจริญ โทร. 03-476-1510